

RAPORTUL

**de activitate al Comisiei de cenzori
privind controlul obligatoriu al activității economico-
financiare a Societății pe Acțiuni „Cartuș”
pentru anul 2024**

Comisia de cenzori:

Natalia Tonu

Nelli Ermurachi

Cristina Lupea

Chișinău 2025

Cuprins:

	<i>Notă introductivă.....</i>	<i>3</i>
I.	<i>Prezentarea generală a S.A. Cartuș</i>	<i>3</i>
II.	<i>Patrimoniul societății</i>	<i>4</i>
III.	<i>Datoriile pe termen lung și pe termen scurt</i>	<i>9</i>
IV.	<i>Analiza economico-financiară</i>	<i>10</i>
V.	<i>Rezultatul din activitatea economico-financiară</i>	<i>11</i>
VI.	<i>Inventarierea</i>	<i>15</i>
VII.	<i>Remunerarea muncii</i>	<i>16</i>
VIII.	<i>Sponsorizări (donații) și alte cheltuieli</i>	<i>17</i>
IX.	<i>Utilizarea mijloacelor bănești pentru deplasări în interes de serviciu</i>	<i>17</i>
X.	<i>Control, audit și managementul riscurilor</i>	<i>17</i>
XI.	<i>Defalcări în buget</i>	<i>18</i>
XII.	<i>Concluziile și recomandările Comisiei de cenzori</i>	<i>19</i>

Notă introductivă

Comisia de cenzori a S.A. „Cartuș” constituită în baza deciziei Adunării Generale a Acționarilor din 26.07.2024, în componența Natalia Tonu, Cristina Lupea și Nelli Ermurachi au desfășurat controlul activității economico-financiare a S.A. „Cartuș” pentru anul 2024 conform prevederilor art. 70 și art. 71 din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, mandatului acordat de Adunarea Generală a Acționarilor, Statutului S.A. „Cartuș”, cât și al reglementărilor prevăzute de Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017, efectuând controlul activității economico-financiare a S.A. „Cartuș” pentru anul 2024, în baza situațiilor financiare puse la dispoziție de către organul executiv al societății, precum și altor informații relevante din evidența contabilă după cum urmează:

- Situațiile financiare pentru anul 2024;
- Notă explicativă la situațiile financiare;
- Politicile contabile pentru anul 2024, aprobate prin ordinul nr. 182 din 30.12.2023, registrele contabile, declarațiile fiscale;
- Procese-Verbale ale Consiliului Societății pentru anul 2024;
- Raportul anual pentru anul 2024;
- Darea de seamă privind dividendele ce urmează a fi achitate la buget;
- Proces-verbal privind rezultatele inventarierii;
- Informația aferentă impozitelor transferate în bugetul de stat;
- Informația privind remunerarea muncii;
- Statutul S.A. „Cartuș”;
- Acte, rapoarte, procese-verbale de control pentru anul 2024;
- Alte informații relevante.

Obiectivul controlului constă în analiza indicatorilor economico-financiarilor principali în vederea aprecierii situației financiare, stabilității, performanțelor societății și continuității activității acesteia.

Comisia de Cenzori a verificat documentele aferente activității societății și situațiile financiare anuale la situația din 31.12.2024, în baza documentelor contabile primare puse la dispoziție de Conducerea executivă a Societății.

În anul 2024 Comisia de Cenzori nu a fost sesizată cu cereri sau reclamații de către acționar, de către Consiliul societății sau terțe persoane.

I. Prezentarea generală a S.A. „Cartuș”

Denumirea completă a companiei: Societatea pe Acțiuni „Cartuș”;

Denumirea prescurtată: S.A. „Cartuș”;

Forma organizatorico-juridică: Societate pe acțiuni;

Adresa Juridică a Societății pe Acțiuni: MD-2028, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gurie Grosu nr.1.

Î.S. „Cartuș” a fost întemeiată la data de 09 decembrie 1998 prin ordinul nr. 291 al Ministerului Afacerilor Interne (Fondatorului) cu genul de activitate (licențiat) – importul și comercializarea armelor și munițiilor cu destinație civilă.

Din 1998 până în anul 2012 acest gen de activitate constituia monopolul statului și pe piața Republicii Moldova activau trei companii de stat și magazinul unei asociații obștești al SVPM.

Din anul 2012 Parlamentul prin Legea 130 din 08.06.2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă a demonopolizat acest gen de activitate.

În anul 2019 prin Hotărârea Guvernului nr. 244/2019 Guvernul a decis asupra reorganizării Î.S. „Pulbere”, Î.S. „Magazinul Specializat de Arme „Dinamo-MA” prin fuziune (absorbție) cu Î.S. „Cartuș”, în calitate de întreprindere absorbantă.

Ulterior, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 244/2019 Întreprinderea de Stat „Cartuș” a fost reorganizată prin transformare în Societate pe Acțiuni „Cartuș”. În urma Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, societatea are numărul de înregistrare nr. 442126 din 12.06.2020, cod fiscal: 1002600041066.

La situația din 31 decembrie 2024, capitalul social al societății a constituie 617810 lei, divizat în 123562 acțiuni ordinare nominative, cu valoarea nominală de 5 lei fiecare. Fondator și unic acționar este statul, în persoana Agenției Proprietății Publice subordonată Guvernului. Reieșind din datele prezentate în Situațiile financiare pentru anul 2024, costul unei acțiuni nominative conform capitalului propriu este de 25,40 lei per acțiune. Pe parcursul anului 2024 capitalului social a fost majorat cu 247124 lei.

Principalul gen de activitate prestat de către S.A. „Cartuș”, licențiat de către Camera de Licențiere (Licența Seria A MMI nr. 002926 din 12.04.2006, valabilă până la 12.04.2026) este importul și exportul, comercializarea armelor și munițiilor cu destinație civilă, reapărarea armelor cu destinație civilă, testarea și deservirea armelor.

S.A. „Cartuș” dispune de independență juridică, comercială, financiară și organizațională, bilanț independent și conturi în bănci.

Organele de conducere ale S.A. „Cartuș” sunt adunarea generală a acționarilor, consiliul societății, organul executiv și comisia de cenzori.

Pentru perioada de raportare dreptul de semnătură a documentelor financiare l-a avut directorul general al S.A. „Cartuș”, Mihai Cebotari, iar cele fiscale și financiare interne contabilul-șef – Maria Custiuc.

Persoanele nominalizate sunt responsabile pentru activitatea financiară a societății.

II. Patrimoniul societății

Activitatea S.A. „Cartuș” este reglementată de Legea privind societățile pe acțiuni nr.1134/1997, Statutul Societății pe Acțiuni „Cartuș”, aprobat la adunarea generală a acționarilor și înregistrat de Camera Înregistrării de Stat (IDNO 1002600041066 la 12.06.2020), de alte acte legislative ce țin de domeniul ei de activitate.

În cadrul Societății, în perioada de gestiune, au activat 4 sucursale, care nu dispun de personalitate juridică, activând în numele Societății în baza Regulamentelor aprobate

de Societate. De activitatea sucursalei răspunde Societatea, conducătorul sucursalei își exercită atribuțiile în temeiul Regulamentului sucursalei, aprobat de Societate și al mandatului eliberat de Societate.

Denumirea și sediul sucursalelor Societății pe Acțiuni „Cartuș”:

- (1) Sucursala Chișinău Pulbere, mun. Chișinău, str. Columna, 130
- (2) Sucursala Chișinău Dinamo MA, mun. Chișinău, str. N. Dimo, 30
- (3) Sucursala Bălți, mun. Bălți, str. Pușkin, 43
- (4) Sucursala Cahul, mun. Cahul, str. 31 August, 28-30.

Politicele contabile a S.A. „Cartuș” pentru anul 2024 au fost aprobate prin ordinul administratorului nr. 182 din 30.12.2023.

Conform Politicilor contabile, responsabilitatea pentru organizarea și ținerea contabilității o poartă conducătorul (administratorul). De asemenea, conform acestora, entitatea corespunde categoriei de entitate mică, dar întocmește situații financiare complete.

Urmare a examinării Politicilor contabile pentru anul 2024 s-a stabilit că acestea corespund în mare parte Standardelor Naționale de Contabilitate și reflectă particularitățile activității entității reieșind din domeniul de activitate și specificul tehnico - material.

De menționat, că entitatea și-a revăzut politicile contabile în baza recomandărilor Comisiei de Cenzori cuprinse în Raportul pentru anul 2023.

Totodată, Politicele contabile conțin trimiteri la articole din Legea contabilității și raportării financiare și, în acest context, urmează de corectat pct.1.2. și 1.7 din politici prin excluderea trimiterilor la art. 13, art. 8 alin. (1) lit b) și art. 15.

Subliniem, că politicile contabile se selectează de către entitate în baza sistemului de reglementare normativă a contabilității care prevede diferite variante de recunoaștere, evaluare și contabilizare a elementelor (obiectelor) contabile.

În politicile contabile nu se includ prevederi generale din Standardele Naționale de Contabilitate și procedeele cu o singură variantă de realizare întrucât acestea sunt unice și obligatorii pentru utilizare.

În acest context, urmează de revăzut capitolul ”Deprecierea activelor” prin excluderea procedeelelor cu o singură variantă, precum și realizării efective de către entitate a testării pentru depreciere anuale, care trebuie confirmată documentar.

În vederea ajustării Politicilor contabile pentru aducerea acestora în conformitate cu cadrul legal de reglementare a contabilității și raportării financiare în sectorul corporativ menționăm necesitatea efectuării următoarelor modificări:

- la pct.2.3. cuvintele ”valoarea contabilă” de substituit cu cuvintele ”conform modelului bazat pe cost”;
- de exclus pct. 2.8., 2.10., 2.20;
- la pct. 2.49 de exclus trimiterea la subpct. 1) al pct. 7;
- pct. 2.36. urmează a fi revăzut ținând cont de prevederile SNC ”Capital propriu și datorii” care stabilesc că rezervele includ capitalul de rezervă, rezervele statutare

și alte rezerve și, în acest context, urmează a fi identificate separat tipurile de rezerve constituite de entitate:

rezerve stabilite de legislație,

rezerve stabilite de statut, crearea și utilizarea cărora este stabilită în Statutul entității;

alte rezerve, constituite conform deciziilor organelor de conducere a entității.

Reieșind din cele expuse, entitatea, în procesul de elaborare a Politicilor contabile pentru anul 2025 urmează să se ghideze de cele menționate supra.

De menționat, că entitatea a prezentat situațiile financiare pe 30 mai 2025 cu respectarea termenilor stabiliți în Legea contabilității și raportării financiare.

Cu referință la Notele explicative la situațiile financiare, se menționează necesitatea corespunderii conținutului acestora cu cerințele art.22 al Legii contabilității și raportării financiare.

De asemenea, fiecare Standard Național de Contabilitate conține capitolul ”Prezentarea informațiilor” care cuprinde cerințe de prezentare a informațiilor în Notele explicative ale entităților care întocmesc situații financiare complete.

Urmare a examinării conținutului Notelor explicative ale entității, s-a stabilit că acestea corespund în mare parte cerințelor de întocmire și prezentare a informațiilor prevăzute în actele normative menționate.

În acest context, se recomandă entității să întocmească și să prezinte Notele explicative, care sânt parte componentă a situațiilor financiare, în strictă conformitate cu cerințele legale privind conținutul acestora, prin continuarea eforturilor de asigurare a conformității conținutului acestora cu actele normative menționate.

Menționăm că cu referință la conținutul Notei explicative s-a ținut cont de recomandările Comisiei de Cenzori care se conțin în Raportul pentru anul 2023.

Conform criteriilor stabilite în art.4 al Legii contabilității și raportării financiare S.A. ”Cartuș” face parte din categoria entităților mici, fapt menționat inclusiv în Politicile contabile.

Art.5 alin. (2) al legii menționate stabilește că entitățile mici întocmesc situații financiare simplificate conform SNC.

În acest context, de menționat că entitatea are dreptul de a întocmi situații financiare simplificate și, în acest caz, cerințele de dezvăluire a informațiilor în Notele explicative la situațiile financiare sunt mai reduse față de entitățile care sunt obligate sau au decis să întocmească situații financiare complete.

Astfel, se recomandă întocmirea situațiilor financiare simplificate și beneficierea de cerințe mai reduse privind informațiile financiare care trebuie prezentate în situațiile financiare, precum și în Notele explicative la situațiile financiare.

Acest fapt ar asigura reducerea presiunii administrative (resurse umane, timp) asupra entității cu referință la procesul de raportare financiară.

În urma examinării și analizei indicatorilor prezentați în situațiile financiare pentru anul 2024, Comisia de cenzori a constatat următoarele.

Conform bilanțului contabil **valoarea totală a activelor** la situația din 31 decembrie 2024 a constituit 29203737 lei și s-a majorat comparativ cu situația la începutul perioadei, cu 541826 lei.

Structura patrimoniului S.A. „Cartuș”

Nr. d/o	Indicatori	La situația din 31.12.2023		La situația din 31.12.2024		Devierea +/- (lei)
		suma, lei	ponderea, %	suma, lei	ponderea, %	
1.	Imobilizări necorporale	10947	0,04	6514	0,02	-4433
2.	Imobilizări corporale	0	0	0	0	0
3.	Terenuri	0	0	0	0	0
4.	Mijloace fixe	41607	0,15	67929	0,23	26322
5.	Investiții financiare pe termen lung	0	0	0	0	0
6.	Creanțe pe termen lung	0	0	0	0	0
7.	Total active imobilizate	52554	0,18	74443	0,26	21889
8.	Materiale și obiecte de mică valoare și scurtă durată	69670	0,24	57842	0,20	-11828
9.	Produse și mărfuri	21634552	75,48	20321576	69,58	-1312976
10.	Avansuri acordate pentru stocuri	4503034	15,71	4804409	16,45	301375
11.	Creanțe comerciale curente	47761	0,17	47261	0,16	-500
12.	Creanțe ale bugetului	112838	0,39	42505	0,15	-70333
13.	Creanțe ale personalului	21446	0,07	21446	0,07	0
14.	Alte creanțe curente	1562034	5,45	1471509	5,04	-90525
15.	Cheltuieli anticipate curente	11508	0,04	10944	0,04	-564
16.	Alte active circulante	10988	0,04	10211	0,03	-777
17.	Numerar și documente bănești	635526	2,22	2341591	8,02	1706065
18.	Total active circulante	28609357	99,82	29129294	99,74	519937
19.	Total active	28661911	100,00	29203737	100,00	541826

Active imobilizate

În structura activelor, activele imobilizate constituie 74443 lei și sunt în creștere cu 21889 lei față de anul 2023.

Contabilitatea activelor imobilizate se ține în conformitate cu Standardul Național de Contabilitate „Imobilizări necorporale și corporale” și politiciile de contabilitate a Societății. Amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale se calculează prin metoda casării liniare.

Din totalul activelor imobilizate, valoarea imobilizărilor necorporale constituie 6514 lei, cu 4433 lei mai puțin față de perioada precedentă.

Valoarea de bilanț a imobilizărilor corporale s-a majorat în comparație cu începutul perioadei de gestiune cu 26322 lei și constituie 67929 lei sau 0,23 % din totalul activelor.

Pe parcursul anului de gestiune nu au fost casate mijloace fixe.

Active circulante

Valoarea totală a activelor circulante pe perioada de gestiune s-a majorat cu 519937 lei și la situația din 31 decembrie 2024 constituie 29129294 mii lei.

În perioada de gestiune stocurile materialelor și a obiectelor de mică valoare și scurtă durată s-au micșorat cu 11828 lei față de perioada anului precedent și constituie 57842 lei.

Produsele și mărfurile s-au micșorat cu 1312976 lei și constituie 20321576 lei.

Creanțele și alte active circulante constituie 1603,9 mii lei, fiind în descreștere cu 162,7 mii lei față de începutul perioadei de gestiune.

Creanțele aferente facturilor comerciale constituie 47261 lei și s-au micșorat pe perioada de gestiune cu 500 lei

Creanțe ale bugetului conform situației din 31.12.2024 constituie 42505 lei, mai puțin cu 70333 lei față de anul precedent și reprezintă plata în avans a impozitelor.

Creanțe ale personalului constituie 21446 lei și nu s-a modificat față de perioada respectivă a anului 2023.

Cheltuieli anticipate curente s-au micșorat în perioada de gestiune cu 564 lei și constituie 10944 lei.

Alte creanțe curente s-au micșorat cu 90525 lei și la finele anului de gestiune constituie 1471509 lei.

Alte active circulante s-au micșorat pe perioada de gestiune cu 777 lei și constituie 10211 lei.

În urma analizei fluxului de numerar s-a constatat, că:

Soldul mijloacelor bănești s-a micșorat față de începutul anului cu 1706065 mii lei și constituie 2341591 lei.

Potrivit situației fluxurilor de numerar, încasările din vânzări ale întreprinderii în anul 2024 au constituit 21587831 lei.

Plățile pentru stocuri și servicii procurate au înregistrat 11820273 lei, plățile către angajați și organe de asigurare socială și medicală - 4909970 lei, plățile dobânzilor - 220265 lei, plata impozitului pe venit – 210510 lei, alte plăți din activitatea operațională – 2174097 lei.

Potrivit situației fluxurilor de numerar din activitatea financiară, încasări sub formă de credite și împrumuturi constituie 2000000 lei. Plățile aferente rambursării creditelor și împrumuturilor au constituit 2347225 lei.

Soldul de numerar la începutul perioadei de gestiune a constituit 1513564 lei, iar la sfârșitul perioadei de gestiune – 635526 mii lei.

De asemenea au fost examinate selectiv unele operațiuni bancare și de casă. S-a constatat, că contabilitatea numerarului se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare. În rezultatul controlului încălcări și devieri în registrele de casă nu s-au depistat. Operațiunile bancare sunt efectuate prin intermediul sistemului bancar.

III. Datoriile pe termen lung și pe termen scurt

Datoriile totale ale companiei la finele anului 2024 constituie **13013194** lei și s-au micșorat cu lei comparativ cu finele anului 2023.

Datoriile curente ale societății conform situației de la 31.12.2024 constituie 13013194 lei, care s-au majorat cu 1442574 lei față de perioada precedentă.

În structura datoriilor totale o cotă preponderentă (72,67 %) o constituie avansurile primite pentru o ulterioară livrare, (8,54 %) formează împrumuturile pe termen scurt, alte datorii (4,79%), datorii față de personal (2,60%) (datorii către salariați pentru luna decembrie anul 2024 au fost achitate la începutul lunii ianuarie 2025).

Sinteza datoriilor S.A. „Cartuș”

Nr. d/o	Indicatori	La situația din 31.12.2023		La situația din 31.12.2024		Devierea +/- lei
		suma, lei	ponderea %	suma, lei	ponderea %	
I.	Datorii pe termen lung	2083333	15,26	0	0	-2083333
	inclusiv:					
	- credite bancare pe termen lung	2083333	15,26	0	0	-2083333
II.	Datorii curente	11570620	84,74	13013194	100,00	1442574
	Credite bancare pe termen scurt	0	0	625000	4,80	625000
	Împrumuturi pe termen scurt	0	0	1111108	8,54	1111108
	Datorii comerciale curente	1260844	9,23	226769	1,74	-1034075
	Avansuri primite curente	9292312	68,06	9456332	72,67	164020
	datorii față de personal	332601	2,44	338994	2,60	6393
	- datorii privind asigurările sociale și medicale	54704	0,40	75313	0,58	20609
	- datorii față de buget	66066	0,48	556475	4,28	490409
	- alte datorii curente	564093	4,13	623203	4,79	59110
III	Total datorii:	13653953	100,00	13013194	100,00	-640759

Din suma totală a datoriilor curente:

- datoriile comerciale curente constituie 226769 lei și s-au micșorat cu 1034075 lei în comparație cu perioada precedentă;
- datoriile față de buget constituie 556475 lei;
- datoriile față de personal constituie 338994 lei;
- alte datorii curente constituie 623203 lei.

Prin urmare, în contextul examinării efectuate, putem constata, că la compartimentul datorii, societatea manifestă tendința de onorare a obligațiunilor.

Analiza **structurii capitalului propriu al S.A. „Cartuș”** se prezintă prin tabela de mai jos:

Nr. d/o	Indicatori	La situația din 31.12.2023		La situația din 31.12.2024		Devierea
		suma, lei	ponderea, %	+/- lei	ponderea, %	+/- lei
1.	Capital social și neînregistrat	617 810	4,24	617810	3,94	0
2.	Rezerve	10 581479	72,69	11042708	70,38	461229
3.	Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	0	0,00	0	0	0
4.	Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	3357596	18,32	2666665	17,00	-690931
5.	Profit net (pierdere netă) al perioadei gestiune	0	4,75	1362518	8,68	1362518
	Total capital propriu	14 556 885	100,0	15689701	100,0	1132816

La sfârșitul perioadei de gestiune, S.A. „Cartuș” dispune de **capital propriu** în sumă totală de 15689701 lei și este mai mare față de capitalul social cu 15 071 891 lei ceea ce demonstrează că societatea este o întreprindere profitabilă, fiind respectate și cerințele Legii nr. 1134 – XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni. Capitalul propriu a atestat o majorare cu 1132816 lei pe parcursul perioadei de gestiune comparativ cu anul 2023.

La situația din 31 decembrie 2024 totalul rezervelor a constituit 11042708 lei și s-a majorat pe perioada de gestiune cu 461229 lei, fiind formate din capital de rezervă în valoare de 77 004 lei și rezerve statutare în mărime de 10965704 lei.

IV. Analiza economico-financiară a Societății

În anul de gestiune S.A. „Cartuș” a înregistrat venituri din vânzări în valoare de **17 781,36 mii** lei, inclusiv din realizarea arme și muniții – 17 237,84 mii lei, din prestarea serviciilor – 543,53 mii lei. În comparație cu perioada precedentă veniturile din vânzări s-au micșorat cu 126,41 mii lei.